

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΕΡΣΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ – ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΣΕΣ»
ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η – ΘΡΗΣΚΕΙΑ
ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
Η ΠΟΜΠΗ ΤΩΝ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Σχεδιασμός-Συντονισμός: Χαρά Ανδρεΐδου

Μια πλήρης δράση στο πλαίσιο της μελέτης των λατρευτικών πρακτικών των αρχαίων Ελλήνων, αλλά επίσης και του κοινωνικού γίνεσθαι της αρχαίας Αθήνας, αφορά την Πομπή των Παναθηναίων. Πλούσιες σχετικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στους παρακάτω συνδέσμους:

<http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/parthenonas/zoforos.htm>

Γενικές πληροφορίες και λεπτομερείς απεικονίσεις της πομπής των Παναθηναίων από τη ζωφόρο του Παρθενώνα

Αναπαράσταση της ζωφόρου του Παρθενώνα

http://archaia-ellada.blogspot.com/2014/01/blog-post_582.html

Άρθρο για τη γιορτή των Παναθηναίων

http://archaia-ellada.blogspot.com/2014/01/blog-post_4923.html

Σύντομη αναπαράσταση της πομπής των Παναθηναίων

<https://www.youtube.com/watch?v=IUJdoDwGUDg>

Cinematic, σχετικά με το θέμα περίπου από το 1.10 ως 1.47 λεπτό. Είναι σημαντική η παράσταση του πλοίου πάνω στο οποίο κουβαλούσαν τον πέπλο της θεάς

Στη δράση εμπλέκονται ποικίλες δραστηριότητες, όπως:

- κατ' αρχάς, ομαδοποίηση, μελέτη, σύγκριση και καταγραφή των τρόπων που απεικονίζονται οι κοινωνικές τάξεις, οι ηλικιακές ομάδες, οι θεοί και οι θνητοί, οι γυναίκες και οι άνδρες κοκ (ενδυμασία, θέση στην πομπή, συμπεριφορά κλπ). Με βάση αυτό το υλικό μπορεί να γίνει:
- μελέτη και καταγραφή των λατρευτικών πρακτικών. Για παράδειγμα, να επισημάνουμε το γεγονός πως το πέπλο προοριζόταν για το ξόανο της θεάς Αθηνάς Πολιάδας και όχι για το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Παρθενώνα-Αθηνά Παρθένος),
- μελέτη και καταγραφή του πλήθους των Παναθηναϊκών Αγώνων (μουσικών, αθλητικών, ευανδρίας) που λάμβαναν χώρα στο πλαίσιο των Παναθηναίων. Μπορούμε να δείξουμε παραστάσεις αγωνισμάτων από τους παναθηναϊκούς αμφορείς και να καλέσουμε τους μαθητές να αναγνωρίσουν το είδος του αγώνα. Επίσης, μπορούμε να κάνουμε σύγκριση με τα αγωνίσματα των

Ολυμπιακών Αγώνων. Γενικά στοιχεία για τους παναθηναϊκούς αμφορείς μπορείτε να βρείτε στον εξής σύνδεσμο: http://odysseus.culture.gr/h/4/gh430.jsp?obj_id=5205 ενώ στην αναζήτηση στο Google θα βρείτε και άπειρες σχετικές εικόνες.

Με βάση αυτό το υλικό μπορούμε να προχωρήσουμε σε άπειρες δραστηριότητες (εικαστικές, μουσικές, αναπαραστάσεις, δραματοποιήσεις κοκ) τις οποίες επιδιώκουμε να τις αποφασίσουμε από κοινού με τους μαθητές μας. Ενδεικτικά παραθέτω:

- κατασκευάζουμε τον πέπλο της Αθηνάς – σε χαρτί ή σε ύφασμα – έχοντας ως οδηγό παραστάσεις Γιγαντομαχίας,
- κατασκευάζουμε το λατρευτικό ξόανο,
- κατασκευάζουμε την ενδυμασία που φορούσαν οι κόρες και οι νέοι (χιτώνες, σανδάλια, κορδέλες στα μαλλιά κοκ),
- κατασκευάζουμε καρτέλες με τις μορφές της ζωφόρου οι οποίες μοιράζονται στους μαθητές για να ζωγραφίσει ο καθένας τη μορφή που του δόθηκε ή να φωτογραφηθεί στη στάση της μορφής, να βρει την ομάδα όπου ανήκει και τις μορφές που προηγούνται και ακολουθούν. Με τον τρόπο αυτό μπορούμε να προχωρήσουμε με σειροθέτηση σε ανασύσταση της πομπής της ζωφόρου, με πολλαπλές χρήσεις. Η δράση προσφέρεται και για ψηφιακή έκδοση,
- διδάσκουμε και ηχογραφούμε τον ύμνο της Αθηνάς τραγουδισμένο από τους μαθητές. Παραθέτω σχετική μουσική συνοδεία, καθώς και παραλλαγές ύμνων της Αθηνάς:

<https://www.youtube.com/watch?v=WqLWDoVlm6Q>

Ύμνος στη θεά Αθηνά, μόνο μουσική, χωρίς στίχους. Μπορούμε εμείς να προσαρμόσουμε στίχους από τον ομηρικό ύμνο στην Αθηνά που ακολουθεί. Διάρκεια 2 λεπτά.

Επίσης:

Ομηρικός ύμνος στην Αθηνά

http://hpsyche.blogspot.com/2014/06/blog-post_6756.html

*Την ένδοξη θεά Αθηνά Παλλάδα αρχίζω να εξυμνώ
την γλαυκομάτα πάνσοφη με την αμείλικτη καρδιά
την σεβαστή παρθένα πολιούχο την αντρειωμένη
την Τριτογένεια, που μόνος του ο Ζεύς ο συνετός τη γέννησε
απ' το σεπτό κεφάλι του, με πανοπλία πολεμική
χρυσή αστραφτερή· και σέβας όλους τους αθάνατους κυρίεψε
καθώς την είδανε· κι αυτή μπρος στον ασπιδοφόρο Δία
με βία πετάχτηκε απ' το αθάνατο κεφάλι του
τ' ακόντιό της σείοντας το οξύ· τότε ο ψηλός τραντάχτηκε Όλυμπος
φριχτά απ' την οργή της γλαυκομάτας, και η γή τριγύρω
βούιζε φοβερά, κι ανακινήθηκεν ο πόντος
απ' ολοπόρφυρα κύματα ταραγμένος ενώ το αλμυρόνερο ξεχύθηκε
αιφνίδια· κι ο λαμπρός γιός του Υπερίωνα σταμάτησε
τους ίππους τους γοργόποδους πολύ καιρό, ωσότου η κόρη
απ' τους αθάνατους της ώμους πέταξε τα θεϊκά της όπλα*

η Αθηνά η Παλλάς· και χάρηκε ο πολύνοος Ζεύς.

Προτείνω μια σύντομη διασκευή του ύμνου που σχεδίασα για την αναπαράσταση της πομπής:

Την ένδοξη θεά Αθηνά Παλλάδα αρχίζω να εξυμνώ
την πάνσοφη, την σεβαστή παρθένα πολιούχο, την αντρειωμένη,
που μόνος του ο Ζεύς ο συνετός τη γέννησε
απ' το σεπτό κεφάλι του,
με πανοπλία πολεμική, χρυσή, αστραφτερή·
και σέβας όλους τους αθάνατους κυρίεψε
καθώς την είδανε·
κι αυτή μπρος στον ασπιδοφόρο Δία
με βία πετάχτηκε απ' το αθάνατο κεφάλι του
τ' ακόντιό της σείοντας το οξύ·
τότε ο ψηλός τραντάχτηκε Όλυμπος
και η γη τριγύρω βούιζε φοβερά,
κι ανακινήθηκεν ο πόντος (η θάλασσα)
κι ο λαμπρός γιός του Υπερίωνα σταμάτησε
τους ίππους τους γοργόποδους
και χάρηκε ο πολύνοος Ζεύς.

Παραθέτω επίσης ένα απόσπασμα από τον Ύμνο της Αθηνάς του Κωστή Παλαμά.
Ολόκληρο το κείμενο μπορούμε να το βρούμε στην παρακάτω διεύθυνση:

https://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/tools/concordance/browse.html?cnd_id=7&ext_id=1239

Ο ύμνος της Αθηνάς

[Προοίμιο]
Θα τραγουδήσω τη θεά του κόσμου τη μεγάλη,
την παρθενιά, την προκοπή, τη γνώση, τη σοφία·
στα χώματά σου τα ιερά, θεοχτισμένη Αθήνα,
τέτοιο τραγούδι αιώνια ταιριάζει να γρικιέται.
5 Θα τραγουδήσω τη θεά του κόσμου τη μεγάλη
και το δικό σου τ' όνομα μαζί με το δικό της
θα πλέξω στο τραγούδι μου ζευγαρωμένο,
χώρα που βγήκες απ' τα χέρια της
κι είσαι του νου της λάμψη. [...]
Και δώσ' μου δύναμη, θεά, και καλοτύχισέ με,
20 κι άλλα τραγούδια έχω για σε,
πάντα για σε τραγούδια.

而前非也

而前非也

而前非也

而前非也

而前非也

而前非也

而前非也